

ov

nicht in Ab

10

U. g. 17, 9

55
GEORGII ADAMI Struben/J. U. D.
Prof. Publ. Facult. Jurid. Cur. Provinc. Saxon.
& Scabin. Assess.

Syntagmatis
JURISPRUDEN-
TIÆ,

EXERCITATIO XXIX.

Ad Lib. XXIII. Tit. I. & II.

De
SPONSALIBUS ET NU-
PTIIS,

Quam
Sub Ejusdem Præsidio

*publicæ Amicorum disquisitioni
exhibet*

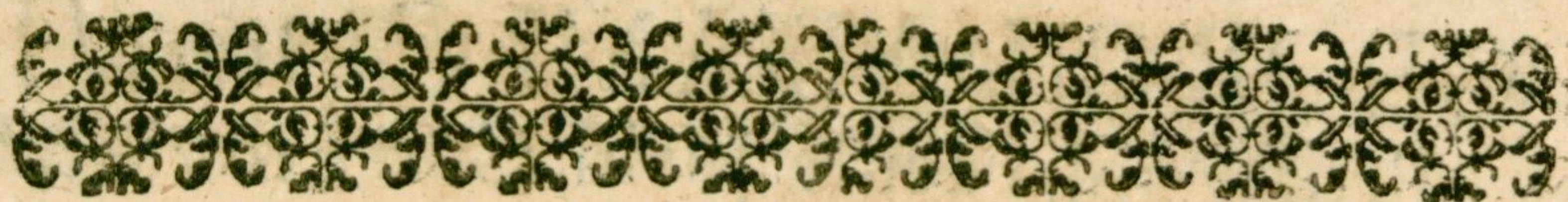
HENRICUS ab Einsiedel / Eques Misn.

In Auditoriò Actorum

ad d. Novembr.

H. L. C.

Literis JOHANNIS NISII,
M. DC. LVIII.

V I R O

Generosissimo, Nobilissimo ac Strenuo
DN.

CONRADO ab **Einsiedel**/
in **Dölnitz & Priesnitz**/

Sereniss. Administratoris Magdeb. Consi-
liario intimo, Ejusdem Aulae Magistro, & Prae-
fecto Praefecturae Giebichensteinensis,
summo,

Dn. Parenti suo aeternum suspiciendo,

Exercitium hoc Academicum

Eademq; operâ, se suamq; in Patrem opti-
mum pietatem sacram esse cupit.

Obsequentissimus:
filius

HENRICUS ab **Einsiedel.**

EXERCITATIO XXIX.

Ad Lib. XXIII. Tit. I. & II.

RESP.

HENRICO von Einsiedel / Eq. Misn.

Tit. I.

De Sponsalibus.

Jung. L. 5. t. 1. C. de sponsal. & arrhis sponsalit. & proxen.
L. 4. T. 1. x. de sponsal. T. 2. de desponsatione impube-
rum. T. 3. de clandestinâ desponsatione. T. 4. de spons.
duo. T. 5. de condit. appof.

I.

Sponsalibus sunt interjectæ variz materiz, variis & Contine-
pluribus negotiis communes, sequitur causa o-atio.
ctava: Sponsalia h. s. & nuptiz: tit. seq. De qui-
bus contrahendis primùm (1.) agitur dd. tit. iisq; solet
accedere dos, quæ ab uxore promittitur & datur: t. 3. atq;
de istâ aliquando pacta dotalia cõficiuntur t. 4. & singula-
riter L. Juliâ fundi dotalis alienatio interdicitur. tit. ult.
Additur porro donationes inter virum & uxorem esse pro-
hibitâs. L. 24. t. 1. Deinde (2.) tractatur dissolutio matri-
monii, & quæ ad eam spectant tit. seqq.

II. Sponsalia sunt mentio & repromissio nuptiarum Sponsali-
futurarum l. 1. b. h. e. promissio mutua & reciproca de orum de-
præstando consensu conjugali. Quas ob rationes ista pri- iptio.
mùm institutum fuerint, tradunt Joh. Ludov. Vives de
offic. marit. Cypræ. de sponsal. c. 1. §. 1. Amel. de casib. conse.
l. 5. c. 36.

III. Contrahere possunt sponsalia, qui & nuptias Qui pos-
sunt cõtra-
At impuberes, licet nuptias contrahere ne- here spõ-
queant, salis.
m a

queant, sponsalia rectè contrahunt, si intelligant, quod agitur, id est, si non sint minores quàm septem annis. *l. 14. l. 9. h.*

Forma IV. Moris fuit veteribus stipulari & spondere uxores sibi futuras: unde & sponsalia à spondendo dicta, & consensu. sponsi sponsæque appellatio nata est. *l. 1. 2. 3. Gell. 4. N. A. 4.* & actio inde cõpetens dicebatur ex sponsu. Vid. *Cypræ. d. tr. c. 12. P. 1. & c. 13. §. 28.* Postea receptum, ut nudus consensus sufficiat ad constituenda sponsalia: *c. 23. h. l. 21. de legat. 3.* nec quicquam interest, utrum testatio interponatur, an aliquis sine scripturâ spondeat. *l. 7. pr. h.* Neque arrhæ neque sponsalitia desiderantur *l. pen. & ult. C. de don. ant. nupt. l. 9. l. 22. C. de nupt.* Constant quoque inde & absentem absenti (sive sciant, sive postea ratam habeant *l. 5. h.*) desponderi posse, per internuntium vel per epistolam: & ferè plerumque conditiones interpositis personis expediuntur. *l. 4. l. ult. h. l. 9. l. 13. C. de nupt. N. 127.*

Requiri *c. 4.* Exigitur verò consensus non solum eorum, qui contrahunt sponsalia, sed & eorum, quorum in potestate sunt. *trif. con. d. l. 7. §. 1. l. 11. §. 12. l. 13. h.* Vid. *tit. seq.* Quæ verò officii sensus. ant consensui exponitur itidem *in tit. seq. de nuptiis.*

Que officii ant consensui.

V. Contrahi possunt sponsalia vel purè, s. puris verbis *v. c. pen. h. c. 3. de spons. dur.* vel sub conditione *c. ult. de proc. in 6.* vel sub modo, vel adjecto die. Condicio ad sponsalia vel jicitur vel possibilis eaque honesta; vel impossibilis, vel purè. etiam turpis. Possibilis, sive potestativa fuerit, & in potestate contrahentium aut parentum sit; sive casualis sive mixta fuerit, eventus conditionis est expectandus; illâ namque deficiente, sponsalia nulla erunt contracta; existant.

stante eâdem, sponsalia vires accipiunt. *c. 1. §. de condit. appof. Dn. Carpzov. d. l. d. 20. 22. Kitzel. syn. matrim. c. 4. theor. 10. & 11.* Si verò copula carnalis subsecuta fuerit videntur à conditione recessisse. *c. 6. de condit. appof. Vid. Bechstad. de condit. sponsal. 1. part. c. 2. 3. | Dn. Carpzov. d. l. def. 25.* Quid si autem pendente conditione is, qui adjecterit, istam remittere jam velit, ane altera pars obligata erit, perinde ac si initio pura fuerint inita sponsalia? Quod si altera pars in conditionem istam ab alterâ adjectam consenserit, ejusque adimpletionem in se receperit, atque ita à suâ parte purè consenserit, probamus sententiam affirmantis Dn. Carpzovii *d. l. def. 24.* Sin verò is, cui, puellam petenti ut sibi desponsetur, sub conditione tantum promissa, non consenserit in istam conditionem, sed rem in pendenti reliquerit, non obligabitur, licet altera pars conditionatum quod dedit responsum nunc mutare, & conditionem remittere velit. *arg. §. de inutil. stipulat.*

VI. Impossibilis conditio, naturâ talis, si fuerit adjecta, non valere sponsalia existimamus: quicquid etiâ senserit Pontifex *in c. ult. de condit. appofit.* Est enim hîc promissio inter duas personas de quarum voluntate utrinq; constare debet: in hujusmodi autem actu talis cogitatio est, ut nihil agi existiment, appositâ eâ conditione, quam sciunt esse impossibilem. *l. 31. de O. & A. l. 7. de V. O. §. 10. §. de inutil. stipul. l. 4. §. 1. de statutib.* Vid. Cypræ. Bechstad. *d. tract. part. 1. c. 5. Jac. Mæstert. de Justit. Rom. LL. l. 2. dub. 6. Henn. Rennem. Jurispr. Romano-Germ. m. 1. D. 41. th. 40. Diss. Zœf. in d. r. de condit. appof. Kitzel. d. tr. c. 4. th. 13. d. & alii plurimi pro non adjectâ istam habentes conditionem.*

VII. Circa turpem conditionem Dd. communiter Turpi,

m 3

ex

ex d. c. ult. distinguunt ita, ut eam quæ est contra ipsam substantiam matrimonii, vitare matrimonialem contractum dicant, aliam verò favore matrimonii haberi pro non adjectâ. Sanchez. de matrim. lib. 5. D. 3. Kitzel. d. tr. c. 4. theor. 12. 13. Zoel. in d. r. de condit. appof. Dn. Carpov. d. l. def. 23. Bechstad. d. part. 1. c. 7. & 8. Verùm cum non tantùm illâ, sed etiam hæc consensus excludi videatur: l. 137. §. 6. l. 26. de V. O. ideò etiam quaslibet conditiones turpes sponsalia vitare, seu regulariter non constare putamus de consensu eorum, qui non nisi sub tali conditione adjectâ, quæ tamen ob legis prohibitionem impleri nequit volunt esse obligati. Rennem. d. l.

Vel sub modo,

IX. Modum porro quod spectat, possibilem ac honestum, consummato matrimonio, adimplendum esse facilè constat: At de impossibili ac turpi itidem non est eadem Dd. sententia. Quidam omnem hujusmodi modum pro non adjecto habendum esse statuant. Kitzel. d. c. 4. theor. 13. c. Quidam verò, impossibilem modum quod attinet, his quidè assentiunt: circa turpem autem eandem distinctionem adhibent, quam circa conditionem afferri ibi præced. diximus. Sanchez. l. 5. D. 9. n. 6. Bechstad. d. part. 1. c. 11. n. 6. Nos, licèt isthanc distinctionem quoad conditiones non probemus, circa modum tamen turpem admittimus, & eò d. c. ult. de condit. appof. referimus: quippe qui textus non agit de conditionibus ante sponsalia implendis: sed talia ibi proponuntur exempla, quæ non nisi post perfectum & consummatum matrimonium adimplenda essent, nisi turpitudinem continerent. Quavis enim modus non suspendat actum, sed post actum promissus modus sit implendus: ab impletione verò turpis pro-

promissi quis ipso jure sit liber, adeoque talis modus pro
nō adjecto vel remisso meritō censeatur: singulare tamen
videtur esse in modo, qui pugnat cum ipsâ matrimonii es-
sentiâ & naturâ, quippe talem adjiciens non videtur ani-
mum habere matrimonium, quod simul cum isto mo-
do subsistere nequit, contrahendi.

IX. Denique dies si adjiciatur sponsalibus, ipsa qui-
dem promissio seu obligatio non suspenditur, sed ex illâ
demū, veniente die, potest agi. *arg. §. 2. de V. O. l. 213. de V. S.*

Vel adje-
cto die.

X. Cæterum cum jure civili ad nuptias contrahen-
das solus consensus sufficiat *l. 30. d. r. n. l. 9. l. 22. C. de*
nupt. l. 66. de don. int. vir. & ux. ideò Sponsalia solum sunt sponsalia
de futuro matrimonio: uti definitæ sint *shes. 2.* Jure au-
tem canon. ad matrimonium consensu initum, honestè
& decenter consummandum, cum requiratur proclama-
tio ac *ιερολογία*: ideo hoc jure alia de præsentia alia de futu-
ro dicuntur *c. pen. b. c. 1. de spons. duor.* Sponsalia de futu-
ro sunt promissiones mutue de præstando conjugali con-
sensu, & præterea consummando. *c. nostrates. 3. q. 5. XXX.*
c. 2. 30. ult. c. 31. c. 46. q. 2. XXVII. Quæ dilatio consen-
sūs conjugalis vel fit ob conditionem personarum, ut
impuberum *l. 1. de despons. imp. l. 14. h. Cypr. 1. c. 9. §. 3. 4.*
vel ex qualitate conventionis, ut si verba sub conditione
vel in tempus vel aliàs in futurum concepta. Sponsalia
verò de præsentia sunt ipse consensus conjugalis (*quando*
scil. purè & simpliciter promittitur conjugium Dn. Carpozov.
prax. crim. 2. q. 56. n. 22.) cum promissione istum sec. or-
dinationem Canonum consummandi. *c. 9. c. 15. h. c. 39.*
q. 2. XXVII. c. 2. c. f. de spons. duor. c. 9. q. 5. XXX. Add. Ba-
chov. *ad Wes. h. n. 3. & de nupt. n. 2.* Hillig. *13. comm. 18. d.*

De jure
can. alia
sponsalia
de
futuro, a-
lia de præ-
senti.

Ma-

Maximus ad Jus Lubec. L. 1. t. 4. n. 1. & seqq. Bechstad. collat. jur. connub. P. 2. c. 1. n. 9. & seqq. Mart. Uran. 3. cons. 1. & seqq. Besold. thes. Pract. voc. Ehegelöbnüß & verb. ein Leib zwo Seelen. Dn. Carpzov. Jpr. Consist. 2. d. 17. & 18.

Effectus
sponsali-
orum de
futuro.
Ab iis licet
recedere
& jure ci-
vili.

XI. Effectus sponsaliorum de futuro est obligatio, quâ sponsus sponsæ & sponsa vicissim sponso ad matrimonium ineundum, ille ad ducendum hæc ad nubendum tenetur. Non tamen alter ducere altera nubere præcisè cogitur: non solum enim mutuo consensu recedi à sponsalibus potest, verum etiam alterutrius pœnitentiâ (vel etiam patris repudiantis sponsum filia l. 10. h.) l. 80. de solut. l. 1. l. ult. inf. C. h. l. 2. C. de repud. l. 2. §. 2. de divorce. l. 8. C. de condict. caus. dat. caus. non sec. Et siquidem iusta aut probabilis pœnitendi causa fuerit, citra fraudem repudium mitti potest l. 5. vers. his illud. C. h. Quod si iusta causa nulla sit, tum sponsus si per eum steterit, quò minus duceret, amittit arrhas datas; sponsa si per ipsam steterit, quò minus nuberet, duplicatas restituit d. l. 5. l. 3. C. h. l. 15. C. de don. ant. nupt. Præterea etiam adversus pœnitentem ad interesse agi potest. arg. l. 72. pr. de V. O. l. 13. §. 1. de rejudic. Beust. p. 1. de sponsal. c. 4. Sichard. in l. 1. C. h. in fin.

Et jure
canon.

XII. Jure canonico itidem sponsalia de futuro sponsum solum matrimonii inducunt, idcirco & hoc jure mutuo consensu dissolvi queunt c. 2. c. ult. h. etiam si jusjurandum intervenerit: hujus enim gratiam sibi invicem facere possunt c. 1. de jurejur. Covarruv. part. 1. de sponsal. c. 5. num. 1. Beust. part. 1. de sponsal. c. 10. Alterutrius quoque pœnitentiâ, non quidè pro lubitu, sed si aliqua causa subsit, recedi ab his sponsalibus jure canon. potest; etiam si

juris-

jurisjurandi religio intervenerit *c. ex literis. 10. c. requisivus. 27. h. Matth. D. 2. ch. 9.* Atque hinc constat, quod etiam pendente conditione poenitere absque justâ causâ non liceat, sed expectandus sit conditionis eventus. *Thom. dec. 10. Beust. part. 1. c. 19. Covarr. 2. de matrim. c. 3. n. 6. Dn. Carpzov. d. l. d. 21. add. Id. Jpr. Consist. d. l. 2. def. 174. Matth. D. 2. ch. 10. 11.*

XIII. Effectus sponsaliorum de præsentibus est, quod ob præsentem jam consensum conjugalem dissolvi nequeant, ac operentur obligationem ad matrimonium per solennitates Ecclesiasticas, & insequentem cohabitationem, consummandum *c. 10. c. 12. h.* Ad quod obtinendum actio inde oriens à sponso sponsæ nec non illorû parentibus institui; & aliis quoq; modis contra absentem vel refractarium sponsum aut sponsam procedi potest: de quibus legas *Beust. d. tr. c. 58. Cothm. cons. 86. n. 99. Berlich. dec. 69. Ricc. p. 1. dec. Neapol. 295. & p. 2. dec. 181.* Et ne quidem mutuo hæc sponsalia dissolvi queunt dissensu, cum vinculum conjugale subsit. *c. penult. h. c. 1. de spons. duor.* Vid. *Dn. Carpzov. d. l. 2. def. 177. & seqq.*

XIV. Dantur tamen urgentes quædam & gravissimæ causæ, ob quas non quidem privatâ autoritate ab iis recedere, sed à judice dissolutionem impetrare licet: Ejusmodi justæ causæ repudii sunt, non solum subsequuta ante etiam à sponso commissâ & post comperta *Dn. Carpz. d. l. def. 188.* fornicatio, sed etiam coeundi impotentia; furor; atrox delictum commissum; morbus contagiosus vel desperatus; nec non inimicitia irreconciliabiles. *Dn. Carpzov. d. l. 2. def. 176. Henriquez. sum theol. mor. L. 11. c. 14. Dn. Richter. p. 1. dec. 8. Dn. Fibig. coll. leg. D. 51. semid.*

mid. q. 2. Nec interest an vitia, quæ inter has causas sunt potissimum enumerata callidè dissimulata fuerint ante sponsalia contracta; an post contractum supervenerint. *Matth. d. D. 2. th. 11. 19. 20. Add. thes. pen.*

Sponsalia
alia sunt
publica;
alia clan-
destina.

XV. Accipiendus verò hic effectus sponsaliorum de publicis; non de clandestinis, quæ scil. vel nullis testibus intervenientibus, *Dn. Carpzov. d. l. 2. def. 33. 34.* vel sine parentum consensu inita. *Vid. Dn. Carpz. 5. resp. 109. n. 6. & seqq. & Jpr. Consist. d. l. 2. d. 38. 39. 40.* clandestina enim nullius sunt efficacix, nisi publicè deinde fuerint repetita & confirmata. *Id. def. 35.*

Quæ spon-
salia præ-
ferantur.

XVI. Semper igitur publica, etiam posteriora, clandestinis præferuntur *c. 2. de clandest. desp. Vid. Beust. d. tr. c. 14. Cypr. d. tr. c. 12. §. 20. Dn. Carpz. def. for. p. 4. c. 19. def. 7. Dn. Richter. dec. 8. n. 42.* Porro sponsalia de præsentibus, licet posteriora, præferuntur sponsalibus de futuro *c. 22. h. Matth. d. D. 2. th. 22. 23.* Quod si verò bina sponsalia de præsentibus publicè celebrata, priora præferuntur, etiam si ad posteriora concubitus accesserit, modò primus sponsus vel sponsa, sponsam vel sponsum talem admittere velit. *c. 1. c. ult. de spons. duor. Vid. Dn. Carpz. d. l. 2. def. 63. & 65.* Sed quid si posteriora publica per nuptias & benedictionem sacerdotalem consummata? Nihilominus priora esse præferenda statuunt. *c. 30. 31. h. c. 3. de spons. duor. Thoming. conf. 52. vol. 1. Berlich. 4. concl. 28. n. 67. Dn. Carpz. prax. cr. 2. q. 38. n. 58.* Æquior tamen videtur sententia contraria. *vid. Cypr. c. 10. §. 25. §. 26. Dn. Carpz. d. l. 2. d. 66.* Dissolutis vero sponsalibus pars nocens innocenti expensas restituere debet; & arrham perdit. *Dn. Carpz. d. l. 2. d. 64. & præterea punitur. Id. d. q. 38.*

XVII.

XVII. Notandum denique Ipecciatim de copulâ carnali, accedente sponsalibus, (1.) quod inde, si de promissione matrimonii constet, inducatur ipsum matrimonium præsumtum, non admittens probationem in contrarium c. 30. k. c. 6. d. cond. appof. Dn. Richt. dec. 8. n. 6. Add. Uran. tom. 3. conf. 17. ibiq. Frider. Benning. in addit. Sin verò de istâ non constet, puella tamen intervenisse illam constanter asserat, contra stuprum fatentem inducatur præsumtio juris, elidenda juramento purgationis. Kitzel. 10. ta. 26. d. Beust. 1. c. 47. Dn. Carpz. d. p. 2. q. 68. n. 97. (2.) Quod, si ad clandestina sponsalia accesserit concubitus, illa sunt matrimonio consummanda, Dn. Carpzov. d. l. 2. def. 36. 37. licet parentes dissentiant, aut publica posteriora celebrata fuerint. Dn. Richter. d. dec. 8. n. 55. & seqq.

Quid de
accedente
copula car
nali scien
dum.

XVIII. Patet ex dictis, quod licet quoad modum inveniendi sponsalia cum aliis conventionibus conveniant: maximè tamen in aliis differant: cum alia pacta & spon siones sint de rebus, & jus ad rem, sc. præstandam, produ cant: sponsalia verò sint modus, quo mutuò mas & fœmina obligantur ad præstandum illum consensum, illum que actum, nuptias sc., celebrandum, qui ipsas per sonas conjungit, & ex quo Jus Personarum oritur.

Differen
tia spon
saliorum
ab aliis
conven
tionibus.

Tit. II.

De Ritu nuptiarum.

Jung. L. 5. T. 4. C. de nuptiis. T. 5. C. de incestis & inutilibus nuptiis. T. 6. C. de interd. matrim. inter pupill. & tuto rem s. curat. filiosq. eorum. T. 7. C. si quâcunq. prædit. potest. vel ad eum pertinet. ad suppositar. J. dicit. sue aspirar. tenet. nupt. T. 8. C. si nupt. ex reser. petant. T. 9. C. de sec. nuptiis. T. 10. C. si sec. nupser. mulier, cui maris, usumfr.

n 2

reliq.

reliq. L. 4. T. 6. x. qui clerici, vel vov. matrim. contrab. poss. T. 7. x. de eo, qui dux in matrim. quam poll. per adulter. T. 8. x. de conjugio leproforum. T. 9. x. de conjugio servor. T. 11. x. de cognat. spirit. T. 12. x. de cognat. legal. T. 13. x. de eo qui cognov. consanguin. ux. vel spons. T. 14. x. de consang. & affin. T. 15. x. de frigid. & malef. T. 16. d. x. de matrim. contra interd. Eccl. T. 18. x. qui matr. accus. poss.

Definitio
nuptiarū.

XIX. Nuptia, s. matrimonium est viri & mulieris (legitima) conjunctio, individuum vitæ consuetudinem continens §. 1. f. de patr. potest. vel consortium omnis vitæ, divini (h. e. sacrorum, quæ privata cujusque familia apud Rom. erant, vid. Briffon. de rit. nuptiar.) & humani juris communicatio l. 1. h. Vel: Conjugium est unius maris & foeminae legitima & indissolubilis conjunctio, juxta divinam institutionem mutuo utriusque consensu inita, ad generis humani propagationem, ac mutuum vitæ adiutorium.

Autor Cō.
jugii.

XX. Autor Conjugii est Deus, qui non solum naturalem propensionem, quâ mares & foeminae in conjunctionem feruntur omnibus animalibus per naturam indidit pr. f. de f. n. g. & c. Arist. 2. de gen. an. 2. & 2. de anim. t. 34. sed etiam singulariter inter homines conjugalem statum instituit, & certis legibus determinavit. Gen.

Cōstituit
& efficit

2, 22. Matth. 9, 4.
XXI. Initur juxta Dei institutionem matrimonium cōjugium consensu conjugali mutuo, seu consistit contractus, quo consensus matrimoniū in initio constituitur in affectu alterno N. 32. c. 3. mutuus. sive consensu conjugali, in individuum sc. ac fidissimā societatem, qui etiam includit animum & votum liberos procreandi l. 220. §. 3. de V. S. Covarruv. P. 2. de matrim. c. 3. §. 1. n. 2. Concurrunt enim in matrimonio conjunctio ani-

animorum & copula seu conjunctio corporum, ordinata ad prolem: In illâ consistit essentielle hujus conventionis; l. 30. de R. J. hæc illam sequitur: d. l. 220. §. 3. de V. S. atque primum est causa secundi, & ex secundo primum inferitur: cum ratione quoq; naturali constet, sine vinculo indissolubili non licere copulam. Henriq. d. p. 11. c. 8. n. 3. Add. Selden. de J. nat. & gent. juxt. discipl. Ebraeor. l. 5. c. 1. 2. 3. Bachov. ad Wesf. n. 3. h. dicens, in conjunctio voluntatum & affectuum videtur forma consistere: conjunctio corporum est consequens, qua tamen potentialiter & intentionaliter ita requiritur, ut conditio perpetuò servanda castitatis adjecta conjugium ipso jure faciat nullum, ut censet cum aliis Covarr. p. 2. c. 3. §. 1. n. 5. Atque hinc ob impotentiam, quæ jam ante nuptias adfuit, matrimonium declaratur nullum, & dicitur de ejusmodi personis: daß sie mit einander in keinem vollständigen Ehebette gefessen: Vid. Beust. 2. c. 14. 15. Ann. Robert. 4. rer. jud. 10. Add. Covarr. de frigid. & malef ubi q. 7. tradit, inter omnino impotentes si nolint ab initio connubio recedere, non esse verum & perfectum matrimonium, sed societatem & cohabitationem quandam. Aliter Winckelm. de princ. Jur. L. 3. c. 5. p. 266.

XXII. Declaratur iste consensus regulariter expressis verbis c. 25. de sponsal. aliquando ex signis vel factis colligitur c. un. de despons. imp. in 6. unde & muti ac surdi matrimonium inire possunt. Add. Hillig. 13. c. 20. a. circ. fin. sus. Quomodo exprima- tur cōsensu
Ad declarandum aut explorandum isthunc consensum nunquam proxeneta adhibentur: de quibus legas Jac. Curt. conject. tom. 1. l. 3. c. 12. Besold. thes. pract. voc. Kuplerin. Debet vero consensus seriò intervenisse, nō jocando Alb. Gentil. de nupt. c. 8. Hottom. cons. 108. Dn. Carpz. Jpr. Conf. d. l. 2. d. 19.

Requiritur etiam matrimonium ita, ut adhibendus quoque sit Parentum consensus, & quidem jure civili filius, qui est in potestate patris, consensum ejus necessario requirit, quo non adhibito matrimonium erit illegitimum & liberi illegitimi *pr.*
*J. h. l. 25. h. l. 12. C. eod. l. 11. de stat. hom. Dn. Frantzk. Ex. 2. q. 4. Mæstert. dub. 1. & 2. nec rati habitio antè natos efficit legitimos de pr. J. l. 68. de jur. dol. l. 13. §. 6. ad L. Jul. de adult. Dn. Frantzk. d. exc. q. 5. Non obst. l. 5. C. b. De filiabus v. l. 12. de sponsal. l. 7. 18. 20. C. b. Si nepos contrahere velit, non solum avi, sed & patris consensum impetrare debet, in cujus potestatem post mortem avi recursurus est: quod si neptis nubat, solius avi consensus sufficit. l. 9. l. 16. §. 1. h. Non obst. l. 3. eod. Jure verò naturali non de necessitate, ut loquuntur, sed de honestate, exigitur. *add. l. 1. §. ult. de lib. exh. Dn. Frantzk. d. ex. q. 3. Bach. ad Wes. h. p. 446.* Jure canon. sponsalia quidem sine parentum consensu inita nulla existimamus, sed nuptias consummatas omnino subsistere *c. 1. 3. q. 5. 30. c. 13. q. 2. 32. c. 6. de cond. appof. c. 6. de rapt. c. 2. q. 2. 27. Add. thes. 5.*
Moribus. Idem ferè moribus obtinet. *Vid. Beust. 2. c. 45. & seqq. Bechst. d. tr. de cond. appof. p. 272. Schneidevv. ad t. de nupt. 2. n. 29.* Neque firmat juramentum sponsalia absque consensu parentum inita. *Dn. Carpz. d. l. def. 58.* Per rati habitationem tamen parentum convalescunt hodie sponsalia & nuptia. *Dn. Carpzov. d. l. 2. def. 41.* Parentibus defunctis avi aviaque consensus est necessarius *Dn. Carpz. d. l. def. 45.* Non verò curatorum & agnatorum. *Id. d. 46.* Adhiberi quoque debet consensus parentum *sec. ordinationes quorundam locorum Ecclesiasticas etiam si**

etiam si majorennis & patriâ potestate liberati fuerint liberi. Id. def. 49.

XXIV. Non tamen cogendi liberi à parentibus, ut cum hâc vel illâ personâ conjugium incant *l. 13. l. 14. l. 18. C. h. l. 21. D. eod. Wurm. obs. pract. t. 36. c. 1. Perez. in Cod. h. n. 14.* Et aliquando ob justas causas liberi à parentibus dissentiant *l. 12. §. 1. h.* imò aliquando sine parentum consensu liberi contrahunt matrimonium (1.) si parentes consentire nequeant *l. 25. C. h. l. 11. h.* (2.) si injuriâ dissentiant & prohibeant, *l. 19. h. Perez. n. 15. D. Luther. lib. von Chesachen P. 1. art. 5. §. Weiter findet man solche grobe Leute. Add. Hillig. d. l. p. 113. Dn. Carpzov. resp. 110. Id. d. l. 2. def. 52. 53. & seqq. Vid. tamen Dn. Richt. dec. 8. n. 50. 51.*

Non tamē cogendi liberi à parentibus.

Aliqn. & sine cōsensu parentū permittūtur liberis nuptiis.

XXV. Sequitur autem ex formali ratione ejus, quod efficit matrimonium, & th. 21. explicatum est, quod qui non consentiant, nec matrimonium contrahant. Consensus autem duo sunt principia: intellectus & voluntas: hæc deficiunt (1.) infuriosis *l. 8. de spons. c. 2. 4. eod. Add. l. 16. §. ult. h. l. 12. §. 7. sol. matr. Hillig. d. l. 116. a.* (2.) extreme ebriis *Thom. 2. 2. q. 150. art. ult. Wes. h. n. 8. Dn. Carpz. d. l. 2. d. 31. secus si paulò plus quis adbibere Covarr. 2. c. 2. n. 1. Cypr. 1. c. 13. §. 61. 62.* (3.) Cœco amoris impetu ductis. *Vid. Cypr. d. c. 13. §. 63. 64. Ricc. dec. Neap. 3. dec. 15.* Intellectui ac cognitioni glaucoma objicit *l. error c. un. q. 1. XXIX.* vel qui est circa ipsam personam & vitiat matrimonium *Suth. d. 2. aph. 50.* vel circa ejus qualitates, easque aut ad essentiam matrimonii quodam modo pertinentes, ut: (1.) error circa potentiam generandi *c. 26. d. sponsal. Covarr. 1. c. 2 §. 4. 5.* (2.) circa virginitatem. Cum enim copula extra conjugium sit illicita: *th. 27.* adeoque virginitas ad matri-

Qui non consentiunt nec matrimonium cōtrahūt.

Vel quod non possint cōsentire.

Vel quod errant.

mo-

monium usque servanda, & quasi tacite de illâ matrimonio in euntes sibi invicem dent fidem: hinc merito sponsus à sponsâ & vice versâ sponsa à sponso, virginitatē exigit: unde si tentatâ reconciliatione sponsus gratiam huic, tacite datæ, fidei violatæ facere nolit, rescinditur matrimonium. *Add. Nov. Leon. 93. Beust. c. 34. Kitzel. de matrim. c. 4. theor. 19. aliud legitur in J. C. c. 3. q. 1. XXIX. Exceptiones legas apud Cypr. d. c. 13. §. 42. & seqq. Nic. Reusn. 1. conf. 5.* Ratione sponsi verò ob istam causam matrimonium rescindi haud permittitur. *Cypr. c. 13. §. 57. (3.)* error circa qualitates ob legum ordinationem necessarias, ut circa statum, & necessitudinem *Suth. d. aph. 50.* Aut omnino accidentales, ut divitias, formam: & talis error non vitiat matrimonium. *Suth. aph. 51.* II. dolus, *Vid. Cypr. c. 13. §. 58. Reusn. d. l. q. 7. Kitzel. d. c. 4. th. 15. Molin. D. 259. n. 8. & D. 352. n. 5.* Voluntati officit vis atque coactio, ita, ut matrimonium metu (*non tamen reverentia- li Conf. Reusn. d. l. conf. 6.*) initum sit nullum, nec opus habeat rescissione *l. 14. C. de nupt. c. 14. 15. 21. de sponsal. c. 9. de desp. imp. Suth. aph. 55. Cypr. 8. 14. Henriquetz. d. tr. L. 11. c. 9. nisi postea ultro quis cohabitet c. 23. de spons. ibiq. Panorm.*

Præterea XXVI. Diximus constitui conjugium consensu ad constituendam societatem conjugalem, & is quidem essentiam conjugii producit. *l. 22. C. de nupt. l. 66. de don. int. vir. & ux. c. 1. ibique Vivian. de spons.* Sunt verò omnium ferè gentium moribus ad cohabitationem, quâ consensus consummatur, initiandam, & consensum publice confirmandum, quædam solennitates adhibitæ: *Cypræ. 1. c. 5. add. Selden. d. l. 3. c. 5.* ut apud Romanos fuit deductio in do-

domum d. l. 22. *Add. Hillig. 13. c. 19. f. g. Dn. Frantz. ex.*
2. q. 7. Hodie festivitatem nuptialem præcedit publica
ex suggestu proclamatio, ut plurimum trina c. 3. *de cland.*
despons. quæ denunciations *banna* vocantur c. 27. *de spons.*
Add. Menoch. conf. 398. Berlich. dec. 76. ubi tradit post tri-
nam proclamationem alium ad impediendum matrimonium
non audiri. Deinde ipso die nuptiarum sequitur in Ec-
clesiâ, vel coetu fidelium sacerdotalis copulatio & bene-
dictio. Qr. autem an hæc omisâ matrimonium sit nul-
lum & liberi illegitimi? Quæ ut decidatur quæstio, inspi-
ciendæ rationes illarum solennitatum, quarum dux (1.)
Publica honestas Ecclesiastica, ut convenientiori cum
decentiâ matrimonium contrahatur, ac iteretur per sa-
cerdotem benedictio divina primis conjugibus à Deo fa-
cta. (2.) ut de consensu conjugali publicè constet, atque
ita evitentur sub prætextu matrimonii clandestinæ scor-
tationes. *Add. c. 1. q. 5. XXX.* Hæ verò rationes non effi-
ciunt, ut solennitate nõ observatâ matrimonium ipsum,
quod sua essentialia habet, modò de illis verè constet, sit
nullum, sed erit tantum non solenne, & illam omittens
peccabit contra publicam honestatem & ordinationes
Ecclesiasticas: adeoque puniendus, & adhuc omittas so-
lennitates adhibere tenetur. *Hanc ipsam sententiam innuit*
d. c. 1. q. 5. 30. & confirmat Henriquez. L. 11. c. 5. n. 2. & c.
16. Bachov. ad Wes. h. n. 2. Hinc porro deducimus, si qui-
dam sponsalia de præsentì publicè celebraverint, & fili-
um, anteq. benedictio sacerdotalis accesserit, progenue-
rint, illum non esse illegitimum; licèt morte alterutrius
conjugis interveniente solennes nuptiæ planè non inse-
cutæ fuerint; quam sententiam etiam favor partûs adju-
vat,

vat, qui in simili casu attenditur c. 14. qui fil. sint legit. Dn. Carpz. 3. Jpr. Romano-Sax. C. 14. d. 12. Cypr. c. 11. §. 21. Bessthes. pract. lit. b. n. 49.

Objectū
conjugii
sunt ipsæ
personæ.
Inhabiles
sunt I. na-
turâ.

XXVII. Junguntur ita mas & foemina: *M. Ant. de Dom. d. l. 5. c. 11. n. 49.* Requiritur autem ut personæ sint habiles, quæ habilitas consistit I. in facultate generandi naturali. Qui ego non potest generare, sive ob ætatem sive ob corporis vitium, nec matrimonium contrahere potest: ob ætatem vel nimis teneram *pr. J. h. c. 3. de desp. imp. Add. Hillig. 13. c. 19. b. Dn. Carpzov. Jurispr. Consist. 2. def. 12.* vel nimis provecctam *vid. Sutholt. aph. 17. Perez. C. h. n. 7.* non tamen prohibetur sexagenarius cum juvenculâ inire matrimonium. Dn. Carpz. *d. l. d. 13.* Ob vitium corporis, ut castrati, *arg. §. 9. J. de adopt. frigidi & maleficiati t. t. de frig. & malef. Covarr. integr. tr.* Notandum quoque hîc de hermaphroditis, quod iis non permittendum matrimonium, nisi ex inspectione de sexu potiori constet: *arg. l. 10. de stat. hom. Dn. Carpz. Jpr. Consist. l. 2. d. 16.*

II. Lege.

XXIIX. Porro II. Ut lege non prohibeantur: nim. (1.) ob statum, scil. servi, quorum uxores, non conjuges sed contabernales jure Rom. dicuntur *l. ult. §. de grad. & affir. De jure can. vid. t. t. de conj. serv. it. peregrini in rep. Rom. pr. J. h. l. 3. C. de inc. & inut nupt. Conf. Selden. d. l. 5. c. 12. & seqq.* (2.) ob infidelitatē matrimoniū cum Judæis interdicitur. *l. 6. C. de Jud. & cælic. Idē de aliis infidelibus dicendū l. 1. C. Theod. de nupt. gentil. Covarruv. part. 2. c. 6. §. 11. n. 3. Beust. de matrim. p. 2. c. 37.* (3.) Respectu dignitatis publicæ prohibebantur Senatores & alii dignitate conspicui ducere humiles & abjectas foeminas; Et ex diverso
viri

viri humiles verabantur ducere uxores nobiliores l. 16. pr. l. 23. l. 27. l. 34. §. ult. l. 42. §. 1. l. 43. §. 10. l. 44. l. 47. l. 49. h. l. 3. C. eod. l. 7. C. de inc. nupt. l. 1. C. de nat. lib. Novissimo autem jure digniori humilem ducere non interdicitur l. 23. C. h. N. 51. 78. c. 3. N. 89. c. ult. N. 117. c. 6. Ita & hodie subsistit matrimonium nobilium cum plebejis: ac mulier plebeja si nubat viro nobili hujus nobilitatem participat. Dn. Carpz. d. l. def. 10. 11.

Quod novissimo jure correctum.

XXIX. Porro (4.) Publicæ utilitatis intuitu prohibentur, qui provinciis præsunt, jungi provincialibus. vid. l. 38. (cui non obst. l. si un. C. si rect. provinc. Cujac. 4. o. 22) l. 57. l. 65. §. 1. h. l. 6. C. eod. l. un. C. si quac. præd. pot. (5.) Pudicitæ tutelæ gratiâ prohibitum matrimonium cum eo eâve, qui quæve adulterii damnatus damnatave est l. 29. §. 1. ad L. J. de adulter. l. 9. C. eod. l. 1. §. 2. de concub. l. 37. §. 1. de minor. quod quodam modo correctum N. 22. c. 18. Moribus quoque nostris regulariter non prohibetur quis in uxorem ducere, quam per adulterium polluit: Dn. Carpz. d. l. 2. d. 14. 15. Dedek. 2. cons. 9. Similiter etiam raptoris cum raptâ erat interdictum matrimonium l. un. §. nec sit facultas. C. de rapt. virgin. quod mutatum c. ult. de raptor. Add. Sanchez. l. 7. D. 13. Mæstert. de Just. Rom. LL. L. 1. Dubit. 5. (6) Prohibuit jus civile nuptias tutoris vel curatoris cum pupillâ adultâve l. 36. 59. 60. 66. h. l. 1. & t. t. C. de interd. matrim. int. tut. & pup. Quod moribus non ob-

(4.) ob publicam utilitatem.

(5.) Pudicitæ tutelæ gratiâ.

(6) Obpæniculum avertendū a pupillis.

vel irritus sit, & nullus, dummodo nihil contra jus divinum statuatur. Sic videmus Romanos Impp. circa matrimoniis fuisse admodum sollicitos &c. Inde cernimus Impp. prohibuisse, ne liber cum ancillâ possit matrimonium contrahere; ne insciis parentibus fiant conjugia. &c. Ac firmissime semper vetus Ecclesia tenuit, matrimonium contra leges Principum contractum nullum esse &c.

Quib. non
rectè in-
terdica-
tur.

XXX. Non verò interdicitur rectè clericis & Ecclesiæ ministris matrimonium. Vid. 1. Cor. 7, 2. 1. Tim. 3, 2. & 12. Tit. 1, 6. 1. Tim. 4, 3. Dn. Carpzov. Jurispr. Consistor. L. 2. def. 4. 5. Non etiam prohibitum est inter diversæ religionis homines: licet regulariter melius sit ejusdem religionis homines matrimonio jungi, Id. d. l. def. 6. ne quidem verò sponsalia propter diversitatē religionis dissolvenda. Id. d. l. def. 7. 8.

(7) ob per-

sonarum
propin-
quitate.
Et quidē
ratione
cognatio-
nis.
De Jure
civ. regula
prima.

XXXI. Potissima verò causa est, personarum propinquitas vel ratione cognationis vel ratione affinitatis. Comprehenditur autem prohibitio quoad consanguinitatem Jure civili seu Romano hisce tribus Regulis: Prima est: Inter ascendentes & descendentes seu parentes ac liberos contrahi nuptiæ non possunt, veluti inter patrem & filium, vel avum & nepotem, vel matrem & filium, vel aviam & nepotem; & usque in infinitum. §. 1. I. h. l. 8. l. 53. h. l. 17. C. eod. N. 12. c. 1. Et hæc adeò vera sunt, ut quamvis per adoptionem parentum liberumve loco sibi esse cœperint, non possint inter se matrimonio jungi: etiam dissolutâ adoptione. d. §. 1. in fin. I. h. l. 12. §. f. l. 14. pr. §. 1. l. 55. h.

Regula se-
cunda:

XXXII. Secunda regula est: Ex collateralibus inter fratrem sororemque nuptiæ prohibitæ sunt, siye ab eodem

dem patre eadem que matre nati fuerint, sive ab altero eorum. §. 2. I. h. l. 18. l. 14. §. 2. l. 54. h. l. 35. §. 1. de V. O. Sed si qua per adoptionem soror tibi esse coeperit, durante solum adoptione, nuptiae inter eam & te consistere nequeunt d. §. 1. l. 12. §. f. l. 17. §. ult. h.

XXXIII. Tertia regula est: posteriores collaterales, *Regula* quod attinet, interdictae sunt nuptiae cum iis personis, quae *tertia.* parentum vel liberorum loco habentur. §. 3. 4. f. h. l. 39. h. l. ult. C. de inc. nupt. l. 2. C. si nupt. ex rescr. pot. seu quae post parentes proximum inter collaterales obtinent locum: quarum sc. alter proximè subest stipiti, à quo uterque provenit. Sic fratris vel sororis filiam aut neptem §. 3. f. h. Item amitam; materteram; amitam magnam & materteram magnam uxorem ducere non licet. §. 5. f. h. Obtinet quoque hoc in iis, qui adoptione facti agnati, quandiu constat adoptio. §. 3. h. l. 17. §. f. eod. cognatio verò in specie sic dicta per adopt. non contrahitur l. 23. de adopt. ideoque nec inde impedimentum quoad nuptias ineundas oritur l. 12. §. fin. h. excip. personae, quae se habent quodammodo ut ascendentes, ob reverentiã, ut patris adoptivi mater, aut matertera. l. 55. §. 1. h. Add. Alber. Gentil. l. 5. de nupt. c. ult.

XXXIV. Affinitatis veneratione jure Pandectarum *Ratione* prohibita tantum videntur nuptiae inter affines, qui pa- *affinitatis* rentum & liberorum loco sunt l. 39. h. l. 4. §. 4. de grad. §. *Prohiben-* 6. 7: f. h. l. 17. C. eod. Nimirum uti juxta regulam primam *tur perso-* descendentes & ascendentes in lineã rectã, sc. parentes ac *na ad simi-* liberi, non possunt jungi matrimonio: ita quoque paren- *litudinem* tes aut liberi unius conjugis & alter conjux inter se matri- *dictae re-* monium inire prohibentur, v. g. socer & nurus; socrus & *gula pri-* gener; noverca & privignus. &c. dd. text. Extenditur *ma.*

verò hæc prohibitio, ob reverentiam & publicam honestatem, ad eas personas, quæ descendentes aut ascendentes conjugis alicujus fuere matrimonio junctæ, vel harum etiam ascendentes seu quod loco ascendentium iis in lineâ rectâ sunt. *vid. l. 15. h. conf. §. 9. h.*

Ad simili-
tudinẽ re-
gulæ se-
cundæ.

XXXV. Postmodum verò Constitutionibus Impp. ex simili analogiâ interdicta est inter eas personas affines conjunctio, quæ se habent ut frater & soror. *l. 5. l. 8. C. de inc. nupt.* videlicet sicuti juxta regulam secundam non licitum est conjugium inter fratrem & sororem: ita nec inter conjugem & alterius conjugis fratrem sororemve. *ad. text.*

Non verò
ad simili-
tudinẽ re-
gulæ tertiæ.

XXXVI. Ulterius verò non reperitur inter affines prohibitio jure civili. Licita igitur jure Romano est conjunctio cum materteræ vel amitæ viduo, vel avunculi aut patru vidua. *Sand. decis. Frisic. l. 2. tit. 1. def. 8.* Cum enim in tertiâ regulâ illa analogia attendatur, quâ collaterales quidam erga se invicem quædam parentes & liberi se habent: visum fuit Romanis ex hac analogiâ rursus aliam inter affines, in lineâ hæc transversâ, non inducendam esse analogiam.

De Jure
divino ra-
tione cõ-
sanguini-
tatis.

XXXVII. Jure divino, quod consanguinitatem attinet, eadem regulæ observandæ, neque ulterius extenditur prohibitio. Sic prima colligitur ex *Lev. 18, 7.* Secunda ex *Lev. 18, 9.* Tertia ex *Lev. 18, 12.* Non enim personæ solum quæ ibi enarrantur, sed similes quoque respectus inspiciendus, ita scilicet ut quæ personæ eodem planè modo sibi sint junctæ, quo ibi enarratæ, etiam prohibeantur inter se matrimonium contrahere. Quò etiam faciunt præmissa de cõsanguinitate verba generalia *Lev. 18, 6.* Dn. Gerhard. *p. m. loc. de conj. Beust. de matrim. c. 51. l. 2. Amel. de cas. conf. c. 35. n. 17.*

XXXIIX.

XXXIX. Ratione affinitatis itidem prohibentur nuptiæ inter personas (1.) quæ parentum ac liberorum loco sunt, seu quæ alterutrius conjugis sunt ascendentes & descendentes in lineâ rectâ *Lev. 18, 8. 15. 17. Deut. 27, 20. 1. Cor. 5, 1. Levit. 20, 12. 14.* & (2.) quæ se habent ut frater & soror *Levit. 18, 16. 18. 20, 21.* Præterea (3.) communiter Dd. statuunt, quod jure divino etiam inter istas personas affines sint interdictæ nuptiæ, quæ conjugii defuncto aut defunctæ in lineâ collateralis (*juxta thes. 32.*) fuere loco parentum vel liberorum: per text. in *Levit. 18, 14. 20, 20.* Vid. Bechstad. *d. tract. c. 7.* Alii verò non ita simpliciter ac in genere inter hujusmodi affines prohibitos esse nuptias statuunt: cum de aliis affinitatibus, (*de quibus initio hujus thes. n. 1. 2.*) plura exempla proponantur, ex quibus generalitas prohibitionis colligi possit: De hujusmodi autem affinitate solùm inveniatur hæc unica prohibitio, ne quis patris sui uxorem ducat *d. text.* Unde admittunt nonnulli nuptias cum defunctæ uxoris sororis filiâ. Vid. Petr. Wesenb. & Fichard. *consil. apud Bechstad. d. tr. p. 370. & 384.* Dn. Richter *dec. 11. n. 13.* Similiter permitti posse volunt, ut vidua nubat defuncti mariti fratris filio, seu quis ducat in uxorem avunculi sui relictam viduam. Dn. Richter. *d. l. n. 7. 9. & seqq.*

XXXIX. De Jure Canonico itidem, quod spectat consanguinitatem, tres istæ regulæ quidem obtinent: Prima enim habetur *c. 16. 17. 18. q. 3. XXXV. Bechstad. d. tr. c. 9.* secunda *c. 1. & prefat. q. 1. XXXV.* tertia *c. 13. verb. in gradibus, quos lex divina. de restit. spoliat. ibique gloss. c. 8. de divort.* Bechstad. *d. l. c. 11. p. 79. & 91.* Atque ultra has prohibitiones Legibus Ecclesiasticis ante Gregorum *Jure Canonico. Ratione consanguinitatis.*
culia.

culiaries non fuisse constitutas, & totam priscam Ecclesiam cum Levitico & Republicâ consentire, deducit Marcus Antonius de Dominis *de rep. Eccles. L. 5. c. 11. n. 73.* Postmodum verò Jure Canonico ultra istam prohibitionem ob respectum, quo parentum & liberum loco quidam sunt, usque ad septimum gradum nuptiæ sunt interdictæ *c. 7. 21. q. 2. XXXV.* Coarctata deniq; ab Innocentio III. prohibitio, ut debeat terminari in quarto gradu, tam in lineâ æquali quam inæquali *c. 8. de cons. & affin.* Quâ de re ita jam laudatus Autor *d. l. n. 78. Non aliâ de causâ Romani Pontifices usque ad quartum gradum prohibitiones has extenderunt, nisi ut frequentiores essent dispensationes, ex quibus immensa pecunia in eam Curiam confluit; & assignata sunt in Cancellariâ pro singulis remotioribus gradibus pretia: nam propinquiores cõpositiones facere debent sanè ingentes, ubi præsertim conjuges vel divites sunt, vel magnates vel Principes. Et hoc procul dubio facit, ut leges Ecclesiasticæ talium nuptiarum prohibitiivæ sint prorsus injustæ ac nullæ: non enim honestatem & decentiam respiciunt, aut in re ipsâ æquitatem, sed solùm proprium lucrum. Nemo enim, cui tales dispensationes negentur, & quotquot eas petunt, tot eas accipiunt, solo pretio exhibito, imò ne à Papa quidam postulantur, sed prostant in publico officio cuicumque accedenti venales.*

*Ratione
cognatio-
nis spiri-
tualis.*

XL. Monendum hîc quoque est, ob cognationem spiritualement inter susceptorem & eam, quæ à sacro baptismo est suscepta, matrimonium à Justiniano primùm *l. 26. C. h.* & deinde à canonibus interdictum, ita, ut extensa reperiatu prohibitiõ ad baptizati parentes. *vid. t. t. de cognat. spiritual. ibique Zoes. comment.*

Add.

Add. Suthol. Diff. 2. aph. 30. Math. de matrim. D. 3. th. 19. Sed hæc prohibitio in nostris Ecclesiis non observatur.

XL I. Ratione affinitatis in lineâ rectâ & collateralî, eadē, Ratione, quæ jure civili (thes. 35. 36.) & jure divino (th. 38.) traditur, affinitatis itidem Jure canonico est prohibitio. arg. c. 1. de cons. & affin. c. 3. 12. 13. q. 2. XXXV. Bechstæd. d. tract. c. 6. p. 183. & 186. Postcâ verò, perinde ut de contangvinitate th. 39. dictum, inter affines quoque in lineâ collateralî usque ad quartum gradum nuptiæ sunt prohibitæ, d. c. 8. de consanguin. & affin.

XLII. Numerantur verò *sec. gloss. in d. c. non debet.* Tria genera affinitatis recensentur. *3. verb. in secundo. de consang. & aff.* tria genera affinitatum. Primum genus est, quod per primam carnis copulam seu mediante unâ persona contrahitur; cujusmodi adfines in ordine adscendentium sunt Noverca, Vitricus, Avi mei conjux & similes. In descendendum ordine filiorum & cæterorum conjuges. In collateralium ordine v. g. patruorum, avunculorum, amitarum & c. conjuges. Secundum genus adfinitatis est, quod per personam primo generi additam, copulâ carnali interveniente, constituitur, vel quod mediantibus duabus personis contrahitur, e. g. si fratris tui uxor, quæ primo genere tibi juncta, fratre tuò mortuò, Titio nubat, is Titius tibi in secundo genere adfinitatis erit junctus. Denique tertium genus adfinitatis est, quod per tertiam carnis copulam sive tribus personis mediantibus contrahitur, e. g. si fratris tui viduâ mortuâ, ipsius secundus maritus filius Sejam ducat in uxorem. Hic tres sunt personæ successivè contrahentes nuptias, nempe frater cum uxore suâ; deinde cum vi-

duâ fratris Titius, & denique Titius cum Seja contrahit
matrimonium. Seja igitur, quæ secundo marito viduæ
fratris post mortem ejus Titio est juncta, est mihi juncta
tertio genere affinitatis. Pertinet autem prohibitio ju-
ris canonici, ne intra quartum gradum juncti affines ine-
ant inter se nuptias, tantum ad primum genus affinitatis:
in reliquis duobus generibus attenditur, an sublit similis
respectu ei, qui est inter parentes & liberos: *Conf. l. 15. h.*
vel etiam, præsertim in secundi generis affinitate, qui inter
fratrem & sororem. Add. *Bechstad. d. 17. c. 3.*

Ufu hodi- XLIII. Praxin hodiernam quod attinet, inspicien-
erno rati- dæ cujusque loci ordinationes Ecclesiasticæ; in quibus
one co- recte Principes ultra juris divini prohibitionem matri-
gnationis monia quædam interdicit. *vid. Exerc. I. th. 58.* In pluri-
mis autem locis hæc obtinent quoad cognationem pro-
hibitiones: I. In lineâ rectâ inter descendentes & ascen-
dentes in infinitum. II. In lineâ collateraliali in genere pro-
hibitum est matrimonium inter personas, quæ se quo-
dam respectu ut parentes & liberi habent: habet verò se
instar parentis qui stipiti, (e. g. *avo*) à quo uterque (e. g. *pa-
ter meus* *ejus frater*) originem trahit, immedie subest (e. g.
patruus meus) add. *th. 33.* III. Præter has personas in specie
in lineâ collateraliali æqualiusq; ad secundum gradum, ipso
secundo gradu incluso. In quibusdam locis etiam tertius
gradus prohibetur, vel saltem ut dispensatio in petrandâ
sit, disponitur. In lineâ inæqualiusque ad tertium gra-
dum, itidem hoc in prohibitione comprehenso. *Coler.
decis. 2. n. 2. Conf. Bechstad. coll. jur. conn. Kitzel. c. 3. th. 7.*

Computa-
tio hinc in-
telligitur
canonica.

& seqq.
XLIV. Computationem verò hinc intelligimus non
civi-

civilem sed canonicam. Quamvis enim jus canonicum apud nos quoad prohibitionem graduum non omnino attendatur, receptum tamen est in causis matrimonialibus modus computandi sec. jus canonicum. *Add. Kitzel. d. tr. c. 3. theor. 7. lit. f.* Plurimi quidam absurditatis isthanc compensationem arguunt, ut novissime quoque in eam vehementer invehitur Joh. Sithman. *in Ideâ arbor. consanguin. c. 3.* Verùm si rectè scopum canonum attendas, ista, canonica & usu recepta, computatio facilè defendi potest. Nimirum propositum fuit Pontificibus, ulterius prohibere nuptias, quàm ob sapiùs indigitatum respectum: Cum verò iste respectus inde veniat, quod is, qui proximo subest stirpi, à quo uterque originem ducimus, mihi sit patris, ego ipsi filia loco. *thes. 36.* Et adhuc in personis, licet ita se non habentibus, visa fuerit nimis propinqua consanguinitas. Ideò determinârunt canones, quoto gradu alterutra persona debeat distare à communi stirpe. Neque opus fuit utriusque personæ gradus seu omnes intermedias generationes numerare, sed quia in matrimonio agitur de duabus personis jungendis, sufficit, quantum ad hunc scopum & has interdictas nuptias, ut, an satis sit remota attinentia s. propinquitas, sciamus, remotiorè personam, seu unum latus, à communi stirpe descendens, in quò est illa persona altera, inspicere. Cui itaque quarto gradu nuptiæ prohibentur, non tam quaeritur, quot gradibus s. generationibus abs se invicem personæ contrahentes distent, quàm quot gradibus sint à communi parente, ob cuius reverentiam conjungi non possunt matrimonio: secus est in successione, ubi unius proximitas venit attendenda: *vid. c. 2. q. 5. XXXV.* Nihilom-

minus autē primam prohibitionē, tunc datam in illo respectu personarum, quo se habent ut parentes & liberi, omnino jus canonicū præsupponit, & ulteriorem inde deducit. Etiam tantū addit: *vid. ib. 39.* Imò licet illam primam prohibitionem fortè gradui suo quarto, quem determinat, includeret, tamen iste casus, quem fingunt dissentientes, (v. g. quod quis sit superstes, & de ejus matrimonio cum fratre sui ab nepte celebrando queratur) vix obtinget, ut non opus fuerit de eo quicquam disponere: ut in simili tradit Jac. Bonfrer. *comm. in Lev. c. 18. v. 9.* Conf. Duar. *tit. de inoff. testam. c. 5.* & *in tit. de nupt. c. 3.* Mart. Chemn. *part. 3. loc. de conjug. p. 537.* Dn. Gerhard. *p. m. loc. de conjug. §. 253.*

Ratione XLV. Ratione affinitatis hodie prohibentur nuptiæ affinitatis. I. inter eas personas, quæ se quodam respectu habent, ut parentes & liberi, etiam si secundum vel tertium genus affinitatis fuerit; Dn. Richt. *dec. 10. circ. fin. a respectu autem iste venit, aut ex cognatione in lineâ rectâ, ut inter noveream & privignum, ratione hujus patris, qui est illius maritus; inter socerum & nurum, ratione illius filii, qui est hujus maritus l. 4. §. 6 7. d. grad. l. 14. §. 4. h. aut in lineâ transversâ inæquali, ut inter me & viduam patris mei, utpote qui mihi est instar parentis, adeoque ejus uxor instar matris & c. l. 17. C. h. II. Inter eos affines, qui sibi invicem sunt loco fratrum & sororum: nimir. ratione cognationis in lineâ æquali: sic frater mariti mei habet se, ac si meus sit frater: Et soror uxoris mei habet se ut soror mea: Hæc tamen prohibitio de primo genere affinitatis intelligenda: in secundo enim & tertio genere matrimonium, quoad hos affines, non prohibetur: quibusdam verò locis statutum est, personas tales nuptias affectantes, nondum firmâ
pro-*

promissione factâ monendas esse, ut desistant. Vid. uberiùs Joh. Bechstad. collat. jur. connub. Dn. Carpzov. in Jurispr. Consist. & singulari tractatu quem inscribit, arborem consanguinitatis. Dn. Richt. dec. 10. & 11. Kitzel. syn. matr.

XLVI. Notandum autem est, quod nec in cognatione, quoad has prohibitiones nuptiarum, hæctenus expositas, nec inde per nuptias proveniente affinitate, attendatur (1.) an cognatio ab utroque parente originem trahat seu ab uno tantum: sic inter fratrem sororemque nuptiæ prohibitiæ sunt, siue ab eodem patre eademque matre nati fuerint, siue ab altero eorum. §. 2. J. h. Similiter cum avunculo & matertera interdicitum matrimonium, licet ex uno latere tantum sint. Bechstad. d. de collat. jur. connub. cap. 11. p. 81. Nec (2.) interest, an ex legitimâ an ex illegitimâ conjunctione sit consanguinitas vel affinitas. Id. d. l. Joh. Henr. Hötting. jur. Ebraor. leg. 193. Præterea (3.) etiam propter justitiæ publicæ honestatis abstinendum est à nuptiis, licet affinitas non fuerit perfecta: Sic pater non potest sponsam filii fortè defuncti; nec filius sponsam patris in uxorem ducere §. 9. J. h. l. 12. §. 1. 2. eod. Porro nec sponsus sponsæ defunctæ matri; nec filia spõso matris aut patri sponsi sui mortui; nec mater filiæ spõso jungi potest. Imò abstinendum quoque est à matrimonio cum sponsâ fratris defuncti & sponsa defuncti sorore. Add. Rennem. de jure person. D. 41. rh. 26. Dn. Carpzov. l. 2. Jpr. Consist. def. 106. 107.

Non attenditur an cognatio & affinitas sit ab utroque latere: it. an legitima an illegitima.

XLVII. Cæterum fundamentum prohibitionum graduum non satis expeditum: unde Grotius causas hujus rei certas & naturales assignare difficile imò impossibile esse noster de J. B. & P. 5. n. 12. Nobis ipsam jus naturæ non

Fundamentum prohibitionis graduum ex J. nat. & gent.

ob alias conjunctiones matrimonium prohibere videtur, quam inter personas in lineâ rectâ: nec enim maritus, qui superior est lege matrimonii, eam reverentiam poterit præstare matri, quam natura exigit, nec patri filia, quia licet inferior sit in matrimonio: ipsam tamen matrimonium talem inducit societatem, quæ illius necessitudinis reverentiam excludit. *Grot. d. n. 12. unde rectè contra pudorem esse dicitur in l. 14. §. 2. h. filiam suam uxorem habere: Et David à Mauden dicit, filiali submissioni adversarium conjugalem. in Sext. Prac. disc. mor. 2. n. 8. Add. n. 6. & 7. it. Henriquez. summ. theol. mor. 12. c. 9. n. 3.* Quid enim magis indecens, quam sobolem rursus misceri cum eo, à quo originem ducit. Ex quo primo qs. principio ulterius fluit, quod homines, ipsis innatâ ita dictante verecundiâ, abstinere etiam debeant ab eorum conjunctionibus, qui in lineâ transversâ loco parentum aut liberorum sunt, seu qui post parentes proximum obtinent locum, & quorum alter proximè subest stipiti, à quo uterque provenit: cum tali enim respectu, & debitâ iis reverentiâ videtur itidem pugnare conjugalis copulatio. Similis pudor circa affines occurrit, quoad novercam, nec non eas personas, quæ conjugii nostræ in lineâ rectâ conjunctæ: uti enim nefas est, cum matre misceri, ita & à naturali ratione abhorret, cum patris sui uxore, & cum uxoris suæ, cum quâ unum qs. corpus constituit, matre concumbere. Consona his tradit Moses Maimonides: *Altera causa, a jens, meo iudicio est, ut pudor & verecundia nobis commendetur. Nam quia impudentiæ summæ est opus istud inter radicem & ramum (h. e. in uxorem ducere matrem aut filiam); idcirco prohibitum est matrimonium inter radicem & ramum. Neque est*

Non
dicitur
cogitatio
in
da
suppon
latere
na
na
Ratione
affinitatis

In
prohibito
una
na
na

est differentia sive radix ramum, aut ramus radicem ducat, sive radix & ramus in corporis tertii connubio conveniant, ut nempe aliquis corpus suum radici & ramo detegat: Ideo enim prohibitum est ducere mulierem & filiam ejus, item uxorem patris & uxorem filii; quia ista sunt resectio nuditatis corporis unius nuditate radicis & rami. Doct. Dubit. part. 3. c. 49.

XLIX. Ultra has juris naturalis prohibitiones, aucto genere humano, ob innatam quasi verecundiam, hominibus à propinquorum conjunctionibus (cum aliæ personæ nō defuerint) abstinentibus, ratiocinatio humana inter gentes, illud primum principium per analogiam extendit & applicavit quodammodo ad affines in transversâ lineâ: ac inde hæc deductæ prohibitiones, ut ab omnium eorum conjunctionibus, qui etiam in lineâ collateralali respectum quendam parentum & liberorum ad se invicem habent, abstinetur: cum tali enim reverentiâ & respectu videtur quodammodo copula carnalis sive conjugalis pugnare, quippe quam sine irreverentiâ quâdam seu quâdam reverentiæ exclusionem, exerceri non possedi. it Mauden. d. l. n. 10. & 11. Similiter ratiocinatio humana ob pudorem & arctam necessitudinem non voluit postea admissa matrimonia inter fratrem & sororem: Licet enim ipsi juri naturæ hæc non adversa videantur. Ferdin. Loazes. tr. de matr. dub. 2. resp. ad sec. & 1. dub. col. 2. Thom. 1. 2. q. 154. art. 9. Eman. Rodriguez. summ. cas. conf. 1. cas. 225. n. 2. Grot. d. l. Diff. Summ. Astax. L. 8. t. 17. Cov. tom. 1. de matr. P. 2. c. 6. §. 10. n. 15. Ant. Fern. de Moure exam. theol. mor. P. 3. c. 16. §. 4. n. 5. in fin. Maud. d. disc. 2. n. 9. Sanchez. l. 7. d. 52. n. 1. Ant. Matth. tr. de crim. p. 456.

Ul.

Uterior tamen & communis hominum ratiocinatio ob pudorem & publicæ honestatis iustitiam induxit, ne amplius inter gentes liceret iis unum thorum constituere, qui ex eodem thoro, vel tamen ab eodem parente progenerari. Atque huc spectant prohibitiones, præter eas, quas ipsum jus naturæ quoque dictare notavimus, factæ ab ipso Deo expressè id, quod ratiocinatione à gentibus colligi poterat, proponente *Levit. 18. 20. Deut. 27.* Neque enim illæ leges divinæ de gradibus sunt ceremoniales, quæ populum Israëliticum solum spectarent; sed morales, cum Deus pronunciet se gentes, quæ extra politiam Israëliticam sunt, propter incestas istas conjunctiones puniturum, & præterea dicatur commixtiones istas fuisse abominationi coram Deo etiam ante promulgatam illam legem: Quinimò & ipsi Ethnici legislatores, quibus lex divina non innotuit, eodem fermè modo numerent gradus prohibitos. *Chemnit. exam. Conc. Trident. p. 2. can. 3. Diss. quodammodo Grot. d. l. n. 14.* Denique civiles leges ac ordinationes Ecclesiasticæ superaddunt adhuc prohibitiones, eo consilio, ut majori reverentiâ divinæ, naturæ, ac gentium prohibitiones observentur: & verecundia, quam actus conjugalis violare videtur, inter propinquos magis confirmetur: præcaveantur etiã, nuptias tales quoq; illicitas esse statuendo, suprorum occasiones & suspiciones, quæ, cû frequenter agnati & affines proximi juncti conversentur, oriri possent; & denique ut familiæ, necessitudines & affinitates latius producantur & dilatentur. *Conf. Chemnit. d. l. Maud. d. l. n. 11. Selden. d. 11. l. 5. c. 8. 9. Bellarmin. l. 1. de matrimon. c. 28. M. A. de Dom. l. 5. c. 11. n. 68. & seqq.*

XLIX. Atque his solide decidi potest, in quibus pro-
hibitionibus Superior dispensare seu veniā possit conce-
dere. Nimirum non licita est dispensatio circa eas con-
junctiones, quæ jure divino prohibitæ: sed solum in illis,
quæ jure humano Ecclesiastico interdicitæ. Vid. Bechstad.
d. tr. Dn. Carpz. L. 2. tit. 7. per tot. Dn. Richter, d. dec. 11.

Circa
quas pro-
hibitiones
dispensari
possit.

L. Quod si in prohibitis gradibus nuptiæ contra-
ctæ, incestus committitur, & quidem si contra prohibiti-
onem juris naturalis, in specie dicuntur nefariæ; sin con-
tra jus positivum, incestæ in specie vocantur; & quidē cū
primis illæ, quæ sunt contra jus positivū commune seu jus
divinum ac gentium. Deinde analogicè & istæ, quæ sunt
contra jus proprium seu civile. *l. 38. §. 2. de adult. Dn.
Carpzov. Jurisprud. Consist. l. 2. d. 87.* Quæritur autem si de
facto contractæ an dissolvendæ. Nefarias omnino dis-
solvendas dicimus: Circa incestas jure gent. dist. an ita
conjuncti separationem petant, & illa decernenda erit:
an verò nolint separari, & matrimonium, cum primis co-
pulâ consummatum, non erit dirimendum, sed toleran-
dum *V. Beust. d. l. 2. c. 52. Dedek. vol. 3. conf. L. 3. P. 1. t. 2.
n. 2. p. 345.* Circa incestas vero jure civili adhuc dispen-
sari potest. *Dedek. ibid. n. 1. De pœnâ civili vid. Par. de del.
carn. q. 149. Dn. Carpz. prax. crim. 2. q. 72. q. 73. n. 89. q. 74.
n. 87. & dec. 15. Add. tit. ad L. Jul. de adulter.*

Quid si
interdicte
nuptiæ fu-
erint inite

LI. Ex hætenustraditis patet, quod consobri-
norum nuptiæ nec civili jure vid. *l. 3. l. 17. §. 2. l. pen. §. 1. h. l. 23. l. 24. de condit. Instit. l. 78. §. 8. ad S. Et. Trebell. l. 2. C. de
instit. & subst. l. 4. C. de condit. insert. l. 19. C. h. §. 4. J. eod.*
Nec divino jure prohibitæ *Genes. 28. 29. Exod. 2, 2. 6, 20.
Num. 36. Jos. 15, 17. Judic. 1, 13. 1. Par. 24, 21. & 22. 2. Pa-
li.*

Nō prohi-
bitæ nu-
ptiæ cōso-
brinorum
jure divi-
no & civi-

arrang

q

rap.

ralip. 11, 18. Tob. 7. Post Justiniani verò tempora in Orientem sub Imp. Græcis, imitantibus Theodosium, vid. Aurel. Victor. *in Theodos.* Cassiodor. 7. var. 46. illicitæ fuere, uti constat ex Harmenopulo *L. 4. promtuar. tit. 6. Et lib. 6. tit. 4.* Theophilo *paraphras. d. §. 4. Synopsi Attaliatæ. tit. 26.* Leonis & Constantini Imp. *eclog. tit. 12. §. 2.* Matth. Monacho. *Lib. 8. Juris Græco-Rom. tit. de grad. septim. consanguin. p. 480. apud Joh. Leunclav. edit. à Marq. Freher. & in Occidente per Pontificum decreta c. 20. q. 3. XXXV. c. 8. d. consang. & affin. & hodie per constitutiones Ecclesiasticas interdictæ.* Vid. Hillig. *13. c. 19. h. Bechstad. d. tr. c. 12. Mæstert. 2. dub. 1.* Porro (2.) comprivignorum nuptiæ nec civili §. 8. *J. h. l. 34. §. 2. eod.* nec canonico *c. 5. de cons. & affin.* nec divino jure vetitæ: *arg. Levitic. 18, 11.* ubi prohibetur matrimonium cum filia patri meo nata ex novercâ meâ, seu cum sorore consanguineâ, quæ sc. est soror ex parte patris: uti exponit R. Maimonides *c. 2. Hilkot s. tract. de concub. prohib. & subjungit: Si verò pater ducat uxorem, cui ex alio viro sit filia, hanc ducere licet fratri, quia illa non est patri genita.* Idem tradit Joh. Henr. Hörtinger *jur. Ebraor. l. 196.* his verbis: *Non esse detegendam nuditatem filia uxoris patris ejus (noverca) si nempe fuerit soror ejus, id est, filia uxoris patris ejus: Si enim filia uxoris ejus, soror ejus non fuerit, illam, ut supra jam diximus, uxorem ducere omnino licet; sed expresse ea filia uxoris patris ejus intelligitur, quæ & soror ejus est, q. d. turpitudinem filia uxoris patris tui non revelabis, quæ soror tua est.* Nec non Alphonsus Episcopus Abulensis: *Turpitudinem filia uxoris patris i. e. noverca tua: (quam peperit patri tuo: & est soror tua).* Hoc ponitur ad distingvendum, si ista esset filia uxoris patris

*Sed Græco
& canonico
so.*

*Nulla jure
comprivi-
gnorū nu-
ptiæ inter-
dictæ.*

*id est
-ur
-o
-i
-i*

patris

patris, i. e. noverca: si tamen non esset filia patris, non interdicerentur matrimonialia fœdera: nam tunc non erat ibi aliquis gradus consanguinitatis, cum isti non descendant ex eodem capite: nec etiam est ibi aliquis gradus affinitatis impediens. &c. Add. Joh. Lorinus in d. text. Præcedens igitur versic. 9. vel accipiendus de sorore, quæ utrumque parentum habet communem, uti sentit R. Abarbenel. Vel, si cum ante allegatis interpretibus non solum in d. v. 9. de sorore ex patre & matre simul s. germanâ, sed etiam de sorore ex patre tantum s. consanguineâ, & sorore ex matre tantum, s. uterinâ, intelligas, dicendum esse conjectamus, ideò in d. vers. 11. repeti, eam demum sororem, ex novercâ natam, quæ est filia patris nostri, non posse duci in uxorem, ut restringatur prohibitio ad eam sororem, natam ex novercâ, quæ est filia patris: adeoque excludatur specialiter comprivigna: cum vers. 9. id solum in specie tradatur, quod nihil intersit, an soror sit ex utroq; parente, an ex alterutro; & an domi ex legitimo thalamo seu conjugio, an foris, s. ex illegitimo cõcubitu à patre nostro genita. Aliter dubium isthoc Jacob. Mæstertius l. 2. de Justit. Rom. leg. dub. 3. solvit: Illic, ait, (sc. Levit. 18. vers. 11.) non comprivignorum, sed fratris & sororis consanguineæ, id est, ab eodem patre ex aliâ uxore progenita, nuptiæ interdiciuntur: de quâ conjunctione nihil in d. c. 18. vers. 9. dictum erat, sed tantum de nuptiis fratris ac sororis, quæ cognationis domesticæ dicitur: nec non fratris ac sororis uterinæ, quæ cognationis extrinsecæ appellatur. Et quidem verba: foris genita: simili modo explicat R. Abarbenel: ut & allegati à Lorino d. l. add. Deut. 25. 5. Sunt denique nonnulli, qui d. vers. 11. accipiunt de filiâ patris, non proximè s. immediatè ex eo natâ,

sed qua sit genitura parentis: sc. de filiâ, nepte & c. fratris sororisve tuæ: idq; ex d. d. Maxia serie textûs demonstrari putant. Job. Jac. Wiesenb. in Inst. D. 6. th. 32. in fin. Dn. Gerhard. p. m. tom. de conjug. §. 266. 357. Cæterû neque hodiè ordinationibus Ecclesiasticis comprivignorum nuptiæ vetitæ sunt. Vid. Bechst. d. tr. c. 16. Dn. Carpz. d. l. 2. def. 105. Non enim consanguinei unius cõjugis, propriè sunt affines cõsanguineis alterius conjugis. l. 4. §. 3. de gradib. Unde etiam quis sororis suæ privignam, it. pater & filius matrem & filiam; ut & duas sorores; nec non duo fratres duas sorores rectè in uxores sibi ducunt. Id. def. 104. 106. Bechst. d. tr. c. 9.

Porro re- LII. Contrahitur rectè explicato modo à personis nõ
quiritur, prohibitis matrimoniû, inter unû virum unamq; foe mi-
ut unus nam: & quidem plurium virorum cum unâ foeminâ cõ-
contrahat; junctio etiã jure naturæ illicita; illa verò polygamia, quâ
cum Unâ. vir plures ducit uxores nõ videtur contra jus naturæ esse,
nec contra jus divinum. vid. Gen. 16, 3. 11. 27. 28. Deut. 21, 15.
6. Sam. 12, 8. ubi agitur de jure primogenituræ in polygamia.
Potest enim vir plures uxores æquali amore cõjugali pro-
sequi, & singula uxor ex illis pluribus virum istû: ac pot-
est vir pluribus foecundandis, liberisque alendis sufficere:
unde nec primæ institutioni à Deo factæ contrariatur, sed
contra jus continet polygamia hæc plura conjugia, & cum quâlibet
natur. nec uxore constituit ille unus maritus societatem conjuga-
divinum. lem, & tantû ob unitatem personæ alterius conjugis
apparet, ac si unum esset conjugium, quod bene re consi-
deratâ distinctum est, & tot sunt conjugia, quot uxores
cû quibus contraxit. Longè tamen tranquillior & com-
modior est cohabitatio unius cum unâ: & intensior ibi
ac

ac perfectior amor conjugalis: (add. Arist. 1. œcon. 3.) unde etiam polygamia postmodum rectè prohibita. Vid. Winckl. de princ. jur. l. 3. c. 10. Bachov. thes. 7. c. Sanchez. de matr. l. 7. disp. 80. Marc. Anton. de Domin. de Rep. Eccl. l. 5. c. 11. n. 3. Dn. Carpzov. d. l. 2. def. 159. 160. 161. 162. & seqq. Grotius d. tract. l. 2. c. 5. n. 9. Conf. Perer. in Gen. tom. 3. ad c. 16. n. 19. Henriquez. t. 1. l. 12. c. 12. n. 2. qui ad secundarium jus naturæ refert. Selden. d. l. 5. c. 6. Petr. Cun. de resp. Ebraeor. 2. c. 23. (Non obst. Lev. 11. 18. qui text. agit de conjugio cum duabus sororibus, uti ipsa verba sonant, & patet ex materiâ consanguinitatis, quæ ibi tractatur: Lorin. in d. text. Dav. Chytræ. ibid.) Diss. Beza de polyg. c. 1. Conr. Danhavv. Disp. ad decal. 14. §. 3. Add. Id. D. 19. §. 5. Ames. 5. de cas. consc. c. 35. n. 7.

LIII. Non autem prohibita simpliciter secundæ Nuptiæ secundæ nuptiæ: observandum tamen de his, quod vel immaturæ cundæ nō sint, nimirum à viduâ intra annum luctûs contractæ, in sunt prohibita. quas pœnæ statuta l. 1. l. 2. C. de sec. nupt. N. 22. c. 40. N. 39. c. 2. §. f. Vid. Perez. h. n. 2. Rittershus. in Novell. P. 4. c. 3. ubi & n. 19. & de moribus vid. Kitzel. c. 5. th. 13. g. Vel Non de non festinata, & hæ aut contrahuntur non exstantibus liberis prioris matrimonii, & jure civil. de his nihil singula festinata. riter constitutum, nec, quod de benedictione denegandâ Quid ob- jure canon. statutum, obtinet. Vid. Rittershus. d. c. 4. n. 1. tineat si Kitzel. d. th. l. m. Aut exstantibus liberis & in horum favore existant li- vorem specialia quædam jura inducta: I. Circa lucra nuberi ex ptialia prioris matrimonii, quod horum & binubus & bi-priori ma- nuba amittat proprietatem. l. 5. C. d. t. N. 22. c. 46. §. 2. Exerc. trimonio. 12. th. 5. n. 3. Rittersh. c. 4. n. 8. II. Circa successionem in bona liberorū. Quicquid enim mater secundò nupta ex

liberorum successione consequitur, id reliquis ejusdem matrimonii æqualiter servare debet, nisi ex eorum testamento perceperit, aut bona aliunde, quàm à patre ad liberos pervenerint. *N. 22. c. 23. 46.* Vid. Anton. Matth. *de matrim. D. 6. th. 6. & seqq.* III. Circa alia bona conjugis secundò nubentis propria, quod nimirum in conjugem non possit vel actu inter vivos vel mortis causâ plus transferri, quàm uni ex liberis prioris matrimonii *l. 6. C. d. t. Vid. Ritterhus c. 5.* Quæritur an hæc obtineant, si superstes conjux ex voluntate defuncti, vel consentientibus liberis secundum matrimonium ineat? Amplectimur sententiam affirmantium. Vid. Mæstert. *q. 57.* Kitzel. *d. thes. 13. l. Matth. D. 6. th. 3. 4.* IV. Circa educationem & curam liberorum *v. N. 22. c. 37. c. 40. Rittersh. c. 6. n. 2. 4.* It. circa revocandam donationem liberis factam *auth. quod mater. C. de rev. don. Conf. Mæstert. d. l.*

Quid si aliqua sec. nuptia secunda, priusquam de morte prioris conjugis constet, eaque duobus testibus vel ex libris parochialibus, aut magistratûs loci, ubi obiit, attestatione probetur. Dn. Carpzov. d. l. 2. d. 166. & d. 168. Ejustamen mors, qui in mari, acie, vel morbo aliquo contagioso obiit, uno etiam teste *N. 117. c. 11. c. 19. de sponsal. probari potest. Id. d. l. def. 167.* Admittitur quandoque viduus viduave, ut juramento defuncti defunctæve conjugis mortem asseveret. *Id.*

Quid si d. 169. Cum autem mors nullo modo probari potest, processus desertionis venit instituendus. *Id. d. l. def. 170.* Cæterum licet uxor promiserit priori marito, quod nollet denuo nubere, tamen ad vota secunda transire potest. *Id. d. def. 172.*

LV. For-

LV. Forma conjugii, consensu semel initi, atque benedictione sacerdotali consummati, consistit in vinculo matrimoniali, seu in illâ indissolubili cōjunctione, quâ alter alteri jungitur ita, ut perpetuò inde teneatur ad fidem conjugalem & cohabitationem. *M. Anton. de Domin. d. l. s. c. 11. n. 49. Dn. Gerhard. p. m. d. loc. §. 400.*

Forma

conjugii.

LVI. Ex legitimo conjugio oritur jus personarum inter conjuges, quod vel est mutuum, & consistit 1. in mutuo amore *Eph. 5, 25. 28.* ac perpetuâ vitæ cōsuetudine, *vid. thes. 25.* 2. in exhibitione debiti conjugalis. *Add. Arist. 1. econ. p. 584. 1. Cor. 7, 3.* & liberorum procreatione. 3. in aliquali bonorum communionem, quantum scilicet istam communicationem, ad vitam degendam pertinentem, attinet, (quam honorariam vocat communionem *Matth. d. D. 4. th. 22.*) *l. 1. rer. amot. l. 4. C. de crim. expil. her. l. 1. §. si vir. de Scit. Silan.* Alias bona mariti manent sine dubio ejus propria; & bona mulieris, planè uxoris, sive receptitia sive paraphernalia fuerint, *l. 8. l. ult. C. de pact. conv. l. 9. §. 3. de J. dot. l. 31. §. 1. de donat. l. pen. ad L. Falc. horum tamen administrationem habet maritus. d. l. 8. l. ult. C. de pact. conv. Kitzel. c. 7. thes. 6.* Quod concernit bona, constante matrimonio quæsitâ, regulariter ad maritum spectant *l. 51. de donat. inter vir. & uxor. Dn. Carpz. 1. r. 85. Matth. d. D. 4. th. ult.* Cæterum jure Saxon. maritus habet usumfr. omnium bonorum uxoris. *LandX. L. 1. art. 31. & art. 45. Rauchbar. 1. q. 2. n. 45.* Add. d. moribus nonnullorū locorū *Zœl. in tit. profoc. n. 10. 11. 12. Wiesenb. in Digest. D. 32. th. 25. Garl. tract. de acq. conjug. Argentæus ad consuet. Britann. art. 418. Christian. Rodenburg. tract. de jur. conjug.* Vel alterutri conjugi proprium, & quidem marito pro-

Finis & effectus.

Actio
in bonis
inde com
petentia

EXERC

pro-

propria est maritalis potestas l. 14. sol. matrim. l. 3. §. 4. de agn. & al. lib. l. 8. C. de repud. N. 22. c. 15. §. 1. N. 117. c. 1. 2. 3. §. 2. rer. amot. Tiraq. LL. connub. 1. n. 22. Kitzel. d. tr. th. 8. & incumbit ei uxorem alere Gen. 3, 18. Kitzel. th. 2. defendere l. 2. de injur. Jura propria respectu uxoris consistunt in convenienti subjectione: unde fuit (1.) quod debeat obsequium l. 1. §. 7. C. de rei ux. act. & operas obsequiales arg. l. 31. pr. §. 1. de don. int. vir. & ux. Vid. Coler. de proc. exsec. P. 1. c. 2. n. 196. (2.) quod gaudeat nobilitate & dignitate mariti l. 13. C. de dignit. l. 8. de senat. l. 10. C. h. ejusque participet forum. l. 65. de jud. & mutantem domicilium sequi teneatur. Vid. Hillig. 13. c. 21. m. Matth. d. D. th. 21.

Actio, &
remedia
inde com-
petentia.

LVII. Ad hæc Jura obtinenda datur ex Jure personarum conjugali actio præjudicialis arg. l. 3. §. 4. de lib. agn. l. 1. §. 2. de R. V. l. ult. C. in quib. causis long. temp. præscr. c. 11. de præsumt. Fab. ad §. præjudicialis n. 6. de action. vel imploratio officii judicis, ut conjux adigatur ad id quod sui est officii. Beust. 2. c. 66. Cov. 2. c. 7. n. 3. It. remedia possessoria c. 8. de rest. spoliat. ubi add. gl. & Dd. Vid. de judicio & processu matrimoniali Kitz. c. ult. A. Matth. Disp. ult. Conf. Ricc. 2. dec. Neap. 236. ubi tradit, lite pendente super matrimonio, non esse interdendum conjugale commercium, quia nemo privandus usu sua possessionis.

(O)

EXER.

94 A 7360

94 A 7360

ULB Halle
002 381 974

3

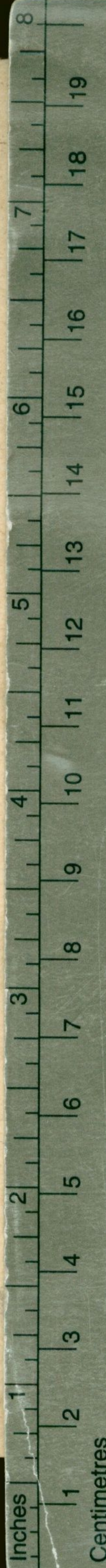

sb.

7360

A **S**piritus sancto et ceperunt loqui
humana dicit suo illud. Eua

B.I.G.

Farbkarte #13

MI Struben/T.U.D.
rid. Cur. Provinc. Saxon.
bin. Assess.

gmatris RUDEN.

Æ,

ATIO XXIX.

III. Tit. I. & II.

DE
BUS ET NU-
IIS,

nam
em Præsidio

rum disquisitioni
hibet

Einsiedel / Eques Misn.

io 7ctorum

Novembr.

L. C.

NNIS NISII,
LVIII.

